

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer

*Tirsdag den 13. oktober 2021 kl. 10-15, mødelokale E041, Fødevarestyrelsen,
Glostrup*

Deltagere: Axel Kornerup Hansen (formand), Christine Nellemann, Peter Bollen, Lisbeth E. Knudsen, Erwin Roggen, Jan Lund Ottesen, Peter Bie (observatør), Tom Bengtsen, Louise Holm Parby, Sofie Kjær Jacobsen (studentermødjhjælper), Rasmus Normann Nielsen (ref.)

Afbud: Adrian Smith

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Det besluttedes at indsætte et ekstra punkt i dagsordenen, hvor bestyrelsesperiodens etårige forlængelse skulle diskuteres. Herefter godkendtes dagsordenen.

2. Bestyrelsesperiodens etårige forlængelse

Det diskuteredes, hvordan man kan gribe situationen an, hvis et – eller flere - af de nuværende bestyrelsesmedlemmer skulle vælge at takke nej til at forlænge deres bestyrelsesperiode med et år. Man diskuterede om, at man kunne undersøge, hvem der tidligere har ansøgt om at blive bestyrelsesmedlem. Eller om Danmarks 3R-Center – på baggrund af deres kendskab til relevante kandidater på området – kunne foreslå relevante kandidater til ministeren, som har til opgave at udpege bestyrelsesmedlemmerne. Tom Bengtsen undersøger ovennævnte muligheder.

3. Sekretariatet orienterer om emner af relevans for Udvalget og 3R-centeret

Præsentation af ny student

Sofie Kjær Jacobsen præsenterede sig selv for bestyrelsen. Sofie studerer Animal Science og skal bl.a. hjælpe Danmarks 3R-Center med nyhedsformidling.

Sekretariatet orienterede bestyrelsen om, at dette bestyrelsesmøde var Louise Holm Parbys sidste møde, idet hun pr. 1. november udlånes til Fødevarestyrelsens Direktionssekretariat i et år. Bestyrelsen takkede Louise for hendes indsats i

Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer.

Lisbeth E. Knudsen fortalte, at hun havde modtaget en henvendelse fra den nederlandske nationale komité (NCad). Den nederlandske regering gennemfører en evaluering af NCad, og til evalueringen søger de medlemmer fra andre nationale komitéer, som de kan kontakte vedr. NCad. Bestyrelsen bakkede op om, at Lisbeth er dansk kontaktperson i forbindelse med den nederlandske undersøgelse.

Tom Bengtsen orienterede om en henvendelse fra Dyrenes Beskyttelse angående Danmarks 3R-Centers/Udvalget for Forsøgsdyr og Alternatives netop færdiggjorte arbejde og offentliggjorte udtalelse vedr. brug af dyr i undervisningsøjemed. Dyrenes Beskyttelse har i henvendelsen givet udtryk for nogle andre forventninger til undersøgelsen, idet de havde regnet med en større rapport som resultat af undersøgelsen.

Bestyrelsen diskuterede, at der snart bør afholdes et møde med Dyrenes Beskyttelse, hvor bl.a. deres henvendelse kan diskuteres. Bestyrelsen gav i øvrigt udtryk for, at den så positivt på hyppigere møder med centerets interessenter.

I forhold til udtalelsen vedr. brug af dyr i undervisningsøjemed diskuterede bestyrelsen, at man kunne supplere udtalelsen med en række artikler til hjemmesiden, som redegør for dyrenes forskellige anvendelsesformål i undervisning.

Axel Kornerup Hansen informerede om, at han havde deltaget på det månedlige møde i Rådet for Dyreforsøg (30. september 2021), hvilket han betegnede som en særdeles positiv oplevelse. Axel kunne i øvrigt fortælle, at Rådet havde været i tvivl om, hvordan det præcist skal agere i forhold til det Nationale Udvalg for Forsøgsdyr og Alternatives/Danmarks 3R-Centers *Anbefalinger vedr. antistoffer* (offentliggjort september 2021) – eksempelvis i forhold til hvilke eksperter på området, man kan ty til.

Axel påpegede, at det er vigtigt, at Danmarks 3R-Center/det Nationale Udvalg holder sig orienteret på området, som hele tiden udvikler sig.

4. Målskema 2021

Intet at bemærke.

5. Nationale og internationale møder og kontakter

Møde-/arrangement-deltagelse siden sidste bestyrelsesmøde:

- ***Fælles-europæisk møde om harmonisering af uddannelse, 16. september, online***

Axel Kornerup Hansen og Katrine Svendsen (Dyreforsøgstilsynet) deltog på mødet. Axels konklusion fra mødet er, at det kan synes svært at harmonisere uddannelse, idet man kan frygte, at man ender på laveste fællesnævner, ligesom der er risiko for, at man mister de mest progressive uddannelsessteder, som ellers kan vise vejen for andre.

- ***IC-3Rs symposium, 7.-8. oktober, online***

Ervin Roggen havde været nødsaget til at melde afbud.

- ***NC-working group – non-animal derived antibodies, 8. oktober, online***

Erwin Roggen deltog i mødet.

På mødet havde man diskuteret Allison Grays indlæg vedr. produktion af antistoffer uden brug af dyr. Den overordnede kritik var manglen på en afbalanceret diskussion af styrker og svagheder.

NC-arbejdsgruppen blev enige om at:

- Etablere et forum, hvor både styrker og svagheder bliver diskuteret og afvejet.
- Diskutere muligheden for at uddanne potentielle brugere for at styrke deres forståelse for, hvad en implementering af teknologien kræver.

Kommende møder/arrangementer:

- ***Scand-LAS, 2.-4. november 2021, Tallinn***

Tom Bengtsen deltager og holder oplæg om forskellige observationer vedr. forsøgsdyrsverdenen og arbejdet med de 3R'er. Katrine Svendsen og Leif Røge Lund (begge fra Dyreforsøgstilsynet) deltager også. Leif skal i øvrigt holde et oplæg, hvor han skal fortælle om det danske system til administration af ansøgninger og tilsyn med dyreforsøg.

- **Miniseminar om 1) vejledning i at skrive den gode ansøgning og oplysninger om statistikindberetning og 2) traumakirurgi, 1. december i København**
- **4th NC Network Meeting, 7. december, online**

Axel Kornerup Hansen deltager i mødet sammen med Katrine Svendsen fra Dyreforsøgstilsynet.

6. 3R-symposium 2021

Sekretariatet gav en status på symposium-planlægningen, som forløber planmæssigt. Sekretariatet kunne oplyse, at der indtil videre er ca. 100 personer tilmeldt symposiet.

Det besluttedes, at sekretariatet sender en liste til bestyrelsen over de tilmeldte, så det enkelte bestyrelsesmedlem kan invitere personer i sit netværk, som ikke figurerer på listen.

Sekretariatet opfordrede i øvrigt de enkelte bestyrelsesmedlemmer til formelt at tilmelde sig symposiet (<https://en.3rcenter.dk/system/sign-up-for-3r-symposium-2021>)

7. Vinder af 3R-prisen 2021

Bestyrelsen diskuterede kandidaterne, hvorefter de opnåede enighed om en kandidat. Det besluttedes, at Axel Kornerup Hansen tager kontakt til personen for at overbringe de gode nyheder.

8. Oversigt over eksisterende biobanker i Danmark

Det besluttedes, at Lisbeth E. Knudsen og Peter Bollen arbejder videre med at kortlægge området.

9. Notat om forsøgsdyrsfaciliteternes erfaringer med COVID-19

Sekretariatet informerede om, at man havde genudsendt spørgeskemaerne til de dyrevelfærdsorganer, som ikke havde besvaret spørgeskemaet efter første udsendelse. Det har resulteret i, at i alt 37 dyrevelfærdsorganer nu har besvaret spørgsmålene. Sekretariatet (Rasmus Normann Nielsen) her derfor nu har et tilstrækkeligt antal besvarelser til at påbegynde analysen. Udkastet hertil diskuterer Rasmus med Jan Lund Ottesen.

10. Status på tilmelding til *Joint European funding principles for research involving animals*

Opgaven er i proces.

11. Proces for uddeling af 3R-forskningsmidler 2022

Louise Holm Parby kunne oplyse, at man havde modtaget 13 ansøgninger om forskningsmidler.

Herefter redegjorde Louise for den kommende proces frem mod bestyrelsesmødet den 14. december, hvor det skal besluttes hvilke forskningsprojekter, bestyrelsen ønsker at indstille til at modtage støtte. Indstillingen skal herefter godkendes af ministeren.

12. Oversigt over arbejdsopgaver udført af siddende bestyrelse

Listen holdes opdateret frem imod bestyrelsesperiodens ophør (31. december 2022).

13. Ideer og inspiration til opfølgning i sekretariatet

Intet at bemærke.

14. Evt.

Sekretariatet kunne oplyse, at Danmarks Radio havde færdiggjort optagelserne til programmet Indefra med Anders Agger om forsøgsdyr. Sekretariatet informerer bestyrelsen, når datoen for udsendelsen er bestemt.

Sekretariatet kunne oplyse, at man havde holdt et indledende møde med Aage Kristian Olsen Alstrup (Aarhus Universitet) om at foretage en undersøgelse af Danmarks 3R-Centers betydning (impact). Sekretariatet kunne oplyse, at det var blevet aftalt, at Aage Kristian sender en mindre beskrivelse af, hvordan undersøgelsen forventes grebet an, samt et estimat over udgifterne hertil.

Sekretariatet kunne oplyse, at Cruelty Free Europe havde udsendt en rapport (Reducing and replacing animal experiments: Europe needs an action plan - Without pro-active targets, more animals will suffer in laboratories in Europe). Det besluttedes at diskutere rapporten på kommende bestyrelsesmøde.

Det diskuteredes endvidere, at bestyrelsen på et af de sidste bestyrelsesmøder i 2022 bør tage en diskussion om, hvordan Danmarks 3R-Center har klaret sig i relation til den vision og mission, som bestyrelsen satte op for sig selv i 2013.